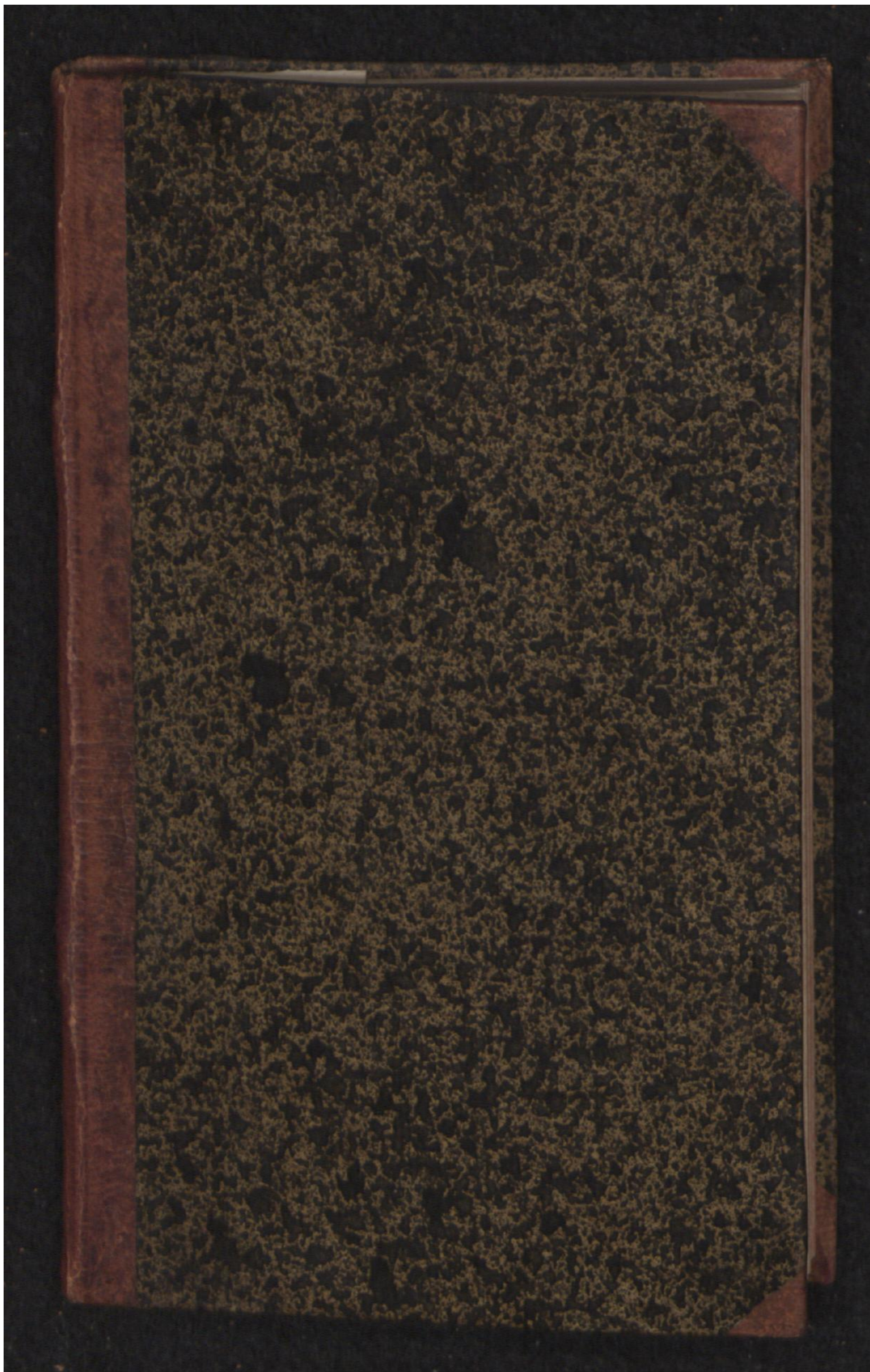
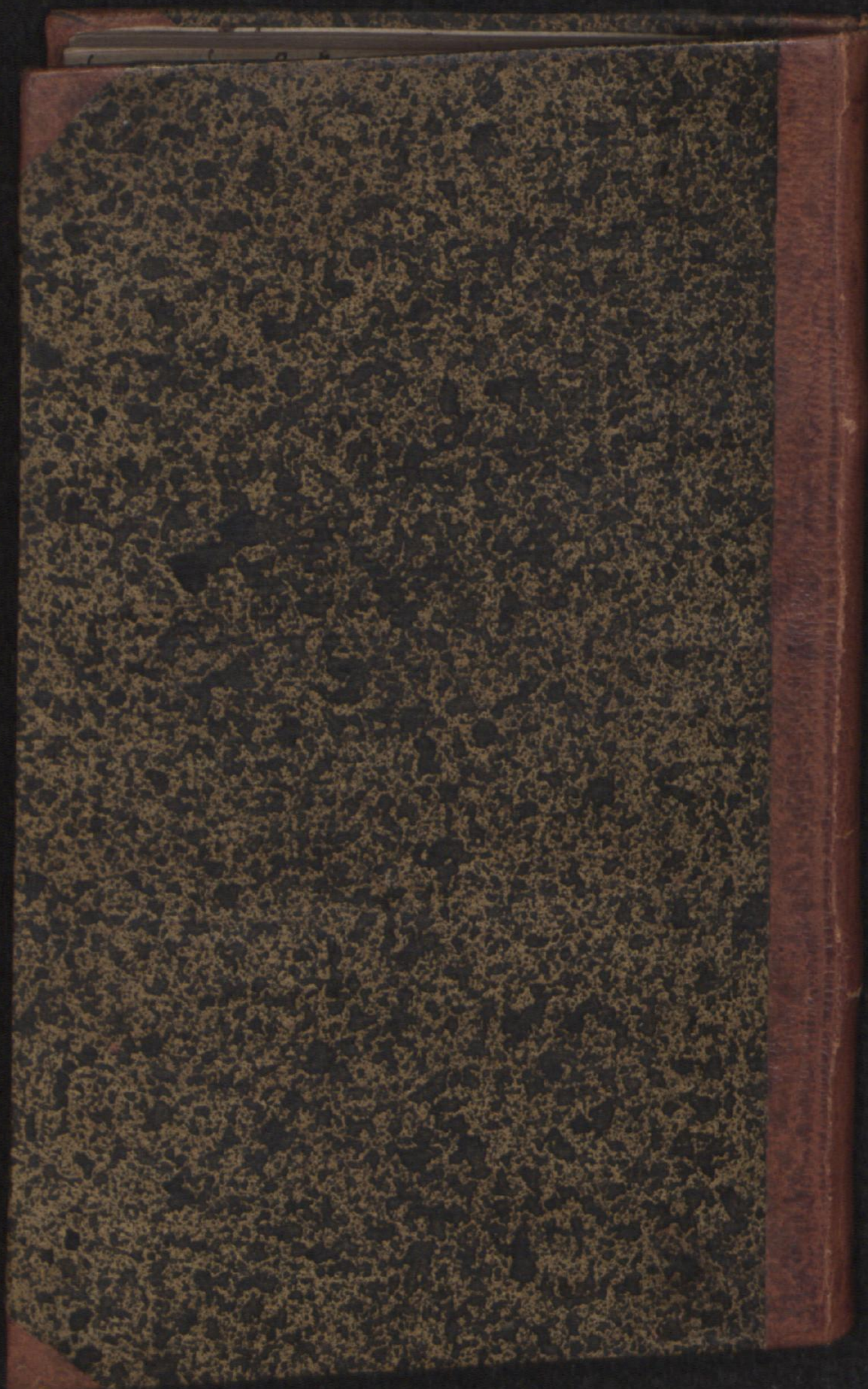
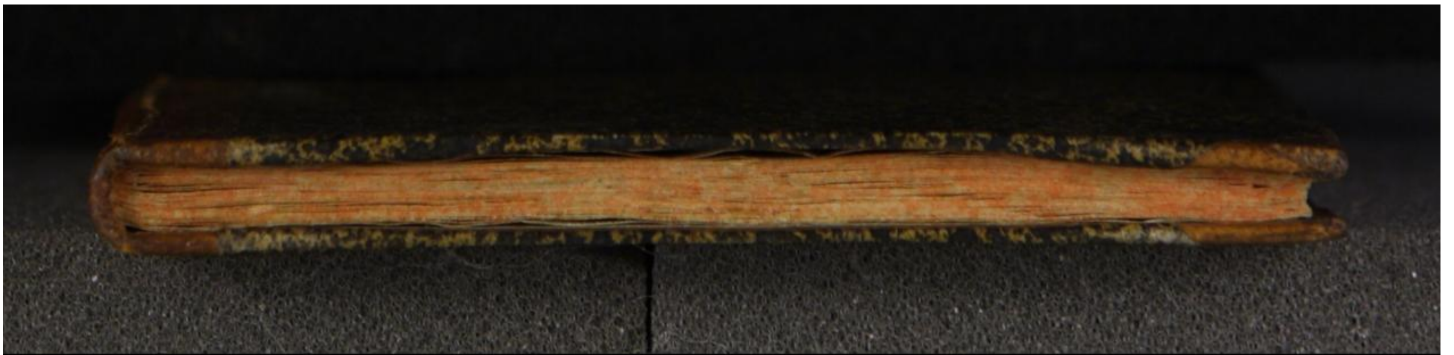

i. D. XX. Apr: 1772. Rip:
D. 23. Jun: 72. Rip:

Et quid venus ebria curat.
Rip: Oz: 23 Jun: MDCCLXXII. 3Tx

Conjuncta valent.

Labra moves tacitus recutitaq; sabbatha palles.
Pers: Rip: d: 24. Jun: 1772

Arcanum neq; tu scrutabere ullius unquam.
Hor:

CONCIONES QVAE IN TRIBVS DIEBVS

publicarum precationum, 5. 6. 7. Februarij Ecclesiæ propo-nentur.

HAFNIÆ
Impreßit Matthias Vinitor.
ANNO
1588.

PSAL. 50.

INuoca me in die tribulatio-
nis, eruam te, & hono-
rificabis me.

CON.

CONCIO PRIMÆ Diei.

Esaiæ 5.

Vnc igitur ciues Ierusalem & viri Iuda iudicate inter me & vineam meam. Quid erat præterea faciendum vineæ meæ, quod ego non feci in ea? Quare expectaui vt gigneret vuas, & genuit labruscas? Nunc ergo ostendam vobis, quid ego facturus sim vineæ meæ. Auferetur septum eius, vt sit obnoxia vastitati, & disrumpetur maceria eius, vt conculcetur. Ponamq; eam adeò desertam, vt nec falx putatoria ei admoueatur, nec fodiatur, sed vepres & spinæ in ea crescant, & nubibus præcipiam, ne aquis pluuijs eam humectent.

SI quis diligentiùs intueatur præſentem ac luctuoſum rerum penè omnium ſtatum, facilè animaduertit grauiſſimas cauſas, quibus adductus ſereniſsimus ac pijſsimus Rex noſter, tres hoſce publicarum litaniarum dies, ſolenni ritu celebrandos ordinârit. Quocunque enim oculos circumferimus, nihil pluribus nunc annis cernitur, præter cyclopicam barbariem, & pluſquam Turcicam immanitatem, ita paſsim miſeri homines crudeliſsimè mactantur: honeſti ciues, omnibus facultatibus exuti, cum vxoribus & liberis, ſedibus ſuis miſerè excutiuntur: plurimi dirâ fame miſerabiliter enecantur: peſte multa hominum millia, proximis annis paſsim occubuerunt: Et quis, quæſo, mala omnia, quæ in vniuerſum

penè

penè mundum, aliquot nunc annis in-
undarunt, facilè enumerârit?

Quid autem de hoc anno, quem nu-
per ingreßi ſumus, quemq́ fœlicem ac
ſalutarẽ Eccleſiæ ſuæ, nobis, omnibusq́
pijs Deus eſſe velit, ante multos annos
prædictum ſit, paucos eſſe opinor, qui
ignorant, præſertim eorum, qui ad
iuſtam ætatem peruenerunt. Sed vt
nihil demus huiuſmodi prædictionibus,
vt quæ non à Prophetis, ſed ab homini-
bus, quos longißimè interdum, à vero
aberraſſe conſtat, profecti ſunt. Tamen
ex multis coniecturis diuinitus patefa-
ctis, ratiocinari probabiliter & poſſu-
mus & debemus, aut inſtare, aut ap-
propinquare finem mundi, aut certè
fatales pœnas, ac triſtes mutationes,
Eccleſiæ & Reipublicæ chriſtianæ im-
minere.

Hæc diligenter ſecum perpendens
Optimus ac Pijßimus Rex noſter, fa-

cilè animaduertit, præsentia tempora, plena esse periculorum, quæ nisi singulari præsidio diuino, nullis humanis viribus, potentia aut sapientia euitari possunt: Ideoque, quod omnium præsentissimum est remedium, ad Deum, seriâ pœnitentia confugiendum statuit, vt agnitis Dei beneficijs, quibus hæc regna & prouincias affatim cumulauit, nostram ingratitudinem & multiplices vitiorum nostrorum sordes accusemus, iustissimas & commeritas iræ diuinæ pœnas seriò metuamus, Veráq; conuersione ac seria inuocatione, ad Deum accedamus, nihil dubitantes, quin per ac propter filium suum vnigenitum nos in gratiam verè recipiat, præsentiaq; ac imminentia mala, vel penitus auferat, vel, pro paterna sua bonitate, clementer mitiget. Agite igitur Charissimi, excitemus nos, ad hoc tam serium Clementissimi Regis

nostri

noſtri mandatum, tamq́; pium eius M: exemplum, vt omni excuſſo veterno, omnibusq́; auocamentis ſepoſitis, frequentes triduum hoc conueniamus, in vera, non ſimulata humiliatione, coram facie Dei nos proſternentes, qui preces noſtras, quas in nomine filij eius vnigeniti, vnanimiter fundimus, clementer eſt exauditurus.

Filius Dei, propitiator & mediator noſter vnicus, excitet in nobis Spiritum illum gratiæ & precum, noſtrasq́; preces, ſua interceſſione apud Patrem promoueat, vt in nomine eius clementer exauditi, ipſum cum Patre & Spiritu Sancto æternis laudibus celebremus, Amen.

Nunc ad textum, ſuprà recitatum, propiùs accedamus, quem docendi gratiâ, in tres partes diſtribuamus.

1. Continet horrendam iustißimi Dei cum ingratißimis Iudæis disceptationem.
2. Caussam veram disceptationis huius ab illis extorquet: vt in conscientia sua fateantur & agnoscant, vbi perituri sint, sese non vllo Dei, sed suopte vitio perire.
3. Ingrato & conuicto populo tristißimas pœnas denunciat.

DE PRIMA Parte.

Nunc igitur ciues Ierusalem & viri Iuda iudicate inter me & vineam meam.

Cùm optimus Deus immensa sua bonitate & misericordia populum Iudaicum plurimis, amplißimisq́ beneficijs cumulârit: quæ & hîc vates meminit, & Apostolus commemorat, Rom. 9. Et illi hic populus, à quo tantorum beneficiorum lætos atq́ vberes

res

res fructus, verumq́ sui cultum expectârat, nihil nisi labruscas, amaritudines, nefariaque scelera reddiderit: animo ad iustißimã iram percito, conscientiam singulorum de tanta iniuria, hac tragica concione compellat.

Ciues Ierusalem, &c.

Ipsos ciues Ierusolymitanos intelligit, & omnes Iudæos regionis totius.

Iudicate.

Id est: Quisq; vestrum in sua conscientia seorsim iudicet. Eodem ferè modo Mich. 6.

Inter me & vineam meam.

Id est: Inter me & electum populum meum, Israëlis satu procreatum. vide infra vers. 7.

Vineæ comparat hanc gentem: Quia sicut paterfamilias vineam suam non tantum in precio habet: verùm etiam illam nauiter, summoq́; studio

excolit: Ita Deus & gentem hanc, præ cæteris omnibus totius orbis terrarum gentibus, ſingulari amore proſecutus eſt: Et eius curam ita habuit, vt nihil ei, modo voluntati illius parêre non deſtitiſſet, vnquam de ſumma beatitudine & fœlicitate deëſſe potuißet.

O quam horrendum id eſt: Deum ipſum, quem iure tremunt ac horrent vniuerſa, qui fumum iratus naribus exhalat, & ardentem ignem faucibus eiaculatur, cineri ac pulueri litem intendere. Nec id ſimplici & vſitato contendentium more: Vbi pernegat alter, quod ab altero obijcitur: Sed more nouo & inſueto, vbi conſtituuntur in communi cauſſa ipſi rei ab actore iudices. Quid aliud hoc ſibi vult: quam crimen apertum eſſe, reum conuictum, ac iuſto, exquiſitoq́ ſupplicio mox adiudicandum? Quid tali diſceptatione

tione tristius ac horribilius cogitari potest?

David peccato suo iam absolutus: eam vtcunque, quae, & cuius momenti fuerit, intellexit. Quamobrem toto pectore exhorrescens, exclamat: Domine ne intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo vllus viuens, Psal. 143. Item, Si iniquitatem obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?

Iam tu paulisper attentus hîc subsistas. Quaero abs te: Solósne Iudaeos Deus hoc fulmine per Prophetam ferit: tanquam qui non eâdem opera, vocisque libertate, nos quoque perstringat? Audi quid Apostolus respondeat: Quaecunque inquit, antè scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt. Rom. 15. Proinde, cùm nec ouum ouo, nec lacti lac tam simile sit: quam sumus nos hodiè sceleratissimis Iudaeis: Sicut in

in proxima parte demonſtrabitur: Suique ſemper ſimilimus iuſtiſsimus Deus perſiſtat: certum atq; indubitatum eſt, nos quoq; omnes ac ſingulos, qui in hiſce ſeptentrionalibus regnis hodiè degimus, hac ſeueriſsima ac triſtiſsima concione peti ac compungi.

Cohorreſcamus igitur animis: audientes ex hoc ſuggeſto nunc, Deum ipſum nobiſcum, eo, quo antea dixi, modo diſceptantem. Hoc enim quid aliud eſt, quàm vt nos propriâ conſcientia conuictos, in profundiſsimum inferni barathrum, vbi pœnas ſimus delictorum inextricabiles luituri, præcipites agat? Tunc veriſsimè complebitur id, quod Pſal. 18. decantatur: Clamabant, & non erat ſeruator: ad Dominum, & non exaudiuit eos. Nam ira Dei in æternum manet aduerſus eos: qui in æternum, abſq; pœnitentia, ſcelera patrare gaudent.

DE

DE SECVNDA Parte.

Quàm horrendum sit, Deum cum homine disceptare: breuiter explicatum est: Sequitur nunc secunda pars: quæ veram huius disceptationis caussam monstrat.

Quid erat præterea faciendum vineæ meæ, quod ego non feci in ea? Quare expectaui, vt gigneret vuas, & genuit labruscas?

Duo nobis hîc consideranda sunt: Vnum, nihil à parte Dei, quò minus seruari potuissent Iudæi, prætermissum esse. Alterum, caussam, quod sint perditi, in illis ipsis resedisse. De vtroq; breuiter dicemus.

De primo.

Deum nihil prorsus eorum, quæ ad salutem & fœlicitatem Iudæorum pertinerent, omisisse, duobus argumentis noster textus obtinet.

Quid erat præterea faciendum vineæ meæ, quod ego non feci in ea?

Est hoc primum argumentum ab efficiente caussa. Quod suprà partium enumeratione in primo & secundo versu capitis huius paulo fusius ac luculentius explicatur.

Quid autem istis dulcissimis, significantissimisq; metaphoris, quibus ibi Deus vineæ suæ culturam depingit, aliud designatur: quàm illum apud ingratos Iudæos ingentem beneficiorum cumulum posuisse: vt inde, quanti semper hunc populum fecerit, quamq; charus atq; dilectus sibi inde vsq; ab initio fuerit, firmissimè comprobet?

Hæc tanta beneficia Paulus clariùs exprimens, inquit: Quorũ est adoptio, & gloria, & testamenta, & legis constitutio, & cultus, & promissiones: Quorum sunt patres & ij,

ex quibus est Christus, quantum attinet ad carnem &c. Rom. 9. Item. Ierem. 2. Et Mich. 6.

Et expectaui, vt gigneret vuas.

Alterum argumentum à caussa finali.

Expectaui. *id est: summo ac diuturno desiderio flagraui. Idq́; agricolarum more, qui oportuno tempore fructum ex semine sulcis commisso vel vinum, post diligentem vineæ culturam, auidißimè expectant.*

Docemur ergò his verbis, Deum neutiquam voluisse Iudæorum exitium, sed salutem & incolumitatem, sicut omnium hominum, seriò concupiuisse. Quod confirmat mißione filij sui: Quod ipsemet Christus quoq; fatetur, inquiens: Sic Deus dilexit mundum, &c. Ioh. 3. Et attestatur Paulus Rom. 8. Qui proprio filio non pepercit: Sed pro nobis omnibus tradi-

dit

dit illum: Quomodo non etiam cum illo nobis omnia donet?

Per vuas, verum cultum intelligit: Qui verbo in scriptis Propheticis & Apostolicis expresso semper regi debet.

Ex præsenti capite certæ quædam virtutes, quibus Deus coli voluerit, colligi possunt: Si, quæ labruscis, quas hîc recenset, opponantur, diligenter expendamus. Quæ sunt: 1. liberalitas. 2. sobrietas seu temperantia. 3. Iustitia vniuersalis. 4. Timor Dei. 5. Veritas. 6. Modestia. 7. Iustitia particularis. Hæ sunt dulcissimæ vuæ: quæ fuissent labruscis amarissimis à Iudæis opponendæ. Definitiones autem earum Victorinus in fine prouerbiorum Solomonis recitat.

Quamobrem, cum omnia Deus summo studio, quæ ad culturam vineæ

suæ

ſuæ pertinere videbantur, adhibuerit: Dulciſsimasq́ ab ea vuas oportuno tempore expectârit: certiſsimum est, ab eo nihil omiſſum: quò minus Iudæi, ſi Deo paruiſſent, ſeruarentur.

De ſecundo.

Et fecit labruſcas.

Labruſcæ frutices ſunt, quæ amaras, inſuaues & ad vinum exprimendum inutiles pariunt vuas.

Non negat hîc vineam ſuam vllum fructum protuliſſe: Sed pro bonis ac ſuauibus fructibus, quos expectâ-rat, malos & acerbos productos eſſe conqueritur. Vnde tacitè commonemur, peccatum non eſſe nudum defectum, ſeu nudam iuſtitiæ carentiam, ſed etiam inclinationem & actionem contra legem Dei, &c. Qua de re alibi copioſius diſputatur.

Eſt ergò alterum, quod in hac ſecunda parte conſiderandum indicaui.

Nimirum in Iudæis, non in Deo, exitij eorum causam fuisse.

Quod ipsum labruscarum, quas illa sua vinea genuerat, enumeratione confirmat. Nam septem ordine in hoc capite cum adiunctis pœnis recensentur. Quæ sunt. 1. Auaratia. 2. Ebrietas. 3. Contumacia in atrocibus delictis. 4. Epicuræus contemtus verbi. 5. Sophistica. 6. φιλαυτία. 7. Corruptela iudiciorum. Harum natiuæ ac viuæ descriptiones ex quotidiana hominum vita, & eorum corruptissimis moribus petantur. Vt inde manifestum euadat: quàm non cupidè, non malitiosè, aut fictè eas Propheta Iudæis suis exaggeret & obijciat.

Quapropter iam planè constat: caussam excidij Iudæorum, non in Deum, qui nihil in vineæ suæ cultura prætermisit, conferendam esse: Sed in ipsos ingratissimos & petulantissimos

Iu-

Iudæos: qui optimo & vigilantißimo cultori pro expectatis vuis labruscas acerbißimas reddiderint.

Nunc porrò videamus, si Deus aliquando graues & commeritas à nobis pœnas expetierit: vtrum is in caussa fuisse dicendus sit: An ipsi nos, qui prauißimis ac perditißimis moribus istas commeremur. Certè Deum qui incusauerint, prorsus illi sunt iniurij. Nam quid amplius huic vineæ suæ, in qua nos plantati sumus, faciendum erat, quod ille non fecerit?

Is enim nos ad imaginem suam condidit: Lapsos mißione vnigeniti filij sui redemit: Redemtis se patefecit: Dedit verbum & euangelium: Spiritum sanctum corda nostra renouantem donat: Gratiam suam offert: Promittit vitam æternam. Nos nutrit, fouet, sustentat, valentes conseruat, prouehit, consolatur, sanat, bonis li-

teris erudit, rectis consilijs iuuat, pro vita, fama, gloria, fortunis, fœlicibus in vocatione successibus, aduersus omnes diabolos & diabolorum organa propugnat. His omnibus adijcit hospitia mediocria, pacem & mediocrem statum politiæ, Regem pium, bonum, prudentem, beneficum, salutarem, iustos & æquos iudices, tranquilla & suauia coniugia, liberos morigeros, bonam & tranquillam ecclesiarum constitutionem, Deniq; alia bona, quæ sunt innumerabilia.

Nos verò, quos illi tantæ culturæ fructus reddimus? speratas vuas, an odiosas labruscas? vuas certè aut nullas, aut paucissimas: Labruscarum autem numerum penè infinitum.

Si oculos ad omnes status conuertas: vbi verus Dei timor reperitur? Pleriq; tam turpiter & impiè viuunt, ac si numen nullum esset, cuius vel

vel ira vel iudicium reformidaretur.

Apud nonnullos inuocatio vel tepet vel prorsus friget.

Verbum Dei in eum contemtum deuenit, vt paßim pro ludibrio & re iocularia habeatur. Nam quò quisq; expetit ingeniosior videri, eò illud petulantiùs absurdis commentationibus deprauat & prophanat. Eludatur verò hoc Esaiæ dictum: Væ dicentibus malum bonum, & bonum malum. Qui ponunt, &c.

Religio iurisiurandi, quod finis esse debebat omnis controuersiæ, propemodum exulatum abijt.

Sacrum ministerium in eo honore nonnulli habent: vt eodem animo atq; studio ministrum docentem audiant, quo audiuerunt ingrati & maledici Pharisæi seruatorem Christum.

Liberi parentum, discipuli præ-

ceptorum, subditi magistratuum fastidiunt ac detrectant imperium.

Iræ stimulis semel aduersus aliquem inflammati: Ita furijs statim ad nocendum rapimur: vt sæpè vel ipsas feras immanitate vincamus. Inuidos hîc prætereo: qui suis ipsi tormentis occupati, nihil cogitant aliud: nisi de eorum, quos oderint, fœlicitate turbanda.

Ebrietatem, quam in hoc capite Deus tam horribiliter taxat & damnat, quis vitat? Imo eò res redijt, vt pro culpa plerisq; videatur habendum, sobrium dici aut siccum. Adeò plena nunc omnia sunt beluonum et lurconum.

Libidinum quis pudor? Furum, sacrilegorum, rapacium, fraudulentorum, impostorum, auarorum, prodigorum, mendacium, ingratorum, &c. tantus est prouentus: vt nullo numero comprehendi possint.

Arbi-

Arbitror equidem ex his, quæ iam ſunt dicta, vel cœco perſpicuum eſſe: Deum noluiſſe Iudæos, tot beneficijs ab ſe cumulatos, perditos: Sed ipſoſmet, qui ſcelerum folle iram illius nunquam deſtiterunt incendere, in culpa fuiſſe. Nec aliter ſentiendum eſt: Si aliquando quoq; de nobis Deus, in quos tot ac tanta beneficia quotidiè confert, pœnas ſumſerit: Quin hoc inuitus faciat, immanibus ac intolerandis ſceleribus noſtris laceßitus.

Sequitur tertia pars, quæ triſtißimas pœnas ingrato populo denunciat.

DE TERTIA Parte.

Nunc ergo oſtendam vobis, &c.

Nunc autem. *Scilicet cùm mihi vinea mea pro expectatis vuis, nil niſi amaras vuas produxerit.*

Oſtendam. *Scilicet ego Deus, qui nihil, quod ad eius culturam ſpectaret, omiſerim. Oſtendam autem per Prophetas ſeruos meos.*

Vobis. *Scilicet ciuibus Hieruſolymitanis, ac incolis totius Iudeæ: Quòd præmoniti reſipiſcere detrectetis.*

Quid ego, &c. *Id eſt: Quî vineam meam destructurus ſim. Per destructionem vineæ, intelligit ingrati Iudaici populi reiectionem. Vt Matth.* 21. *Auferetur à vobis regnum Dei, & dabitur genti facienti fructus eius. Conferatur cum his tota iſta parabola.*

Minatur ergò ſequentibus metaphoris, ſe non minus diligentem fore in deſtruenda vinea ſua, propter eius malignitatem, quàm fuerat hactenus, in ea excolenda, nauus & induſtrius.

Septum. *Per ſeptum auferendum & ma*

& maceriam diſrumpendam prædicit muros Hieroſolymitanos diruendos, adeoq́; totam Iudæam munitionibus, præſidijs, ac ornamentis ſuis omnibus tàm ſpiritualibus quàm corporalibus exuendam.

Falx putatoria, &c. *Notat Propheta his verbis finalem euerſionem Iudaicæ politiæ, quæ per Romanos, Imperatore Tito Veſpaſiani filio, facta eſt.*

Vepres & ſpinæ. *Stipendium peccati ſe habet, vt ipſum peccatum. Nam ablato bono ſuccedit malum. Interim obſeruandum eſt, per vepres & ſpinas, ſignificari gentes impias & prophanas, de quibus Chriſtus Lucæ 21.*

Nubibus, &c. *Non tantum nubibus vetabit, ne pluuia rigent ac fœcundam efficiant terram: Sed etiam ſe illis doctores pios ac ſalutarem doctrinam ademturum denunciat. E-*

saiæ 55. Idem per Prophetam Amos comminatur, cap. 8.

O ferrea pectora, & quouis adamante duriora, quæ hisce fulminibus vocis diuinæ, tristissimisq́; exemplis moueri flectiúe nequeant. At quid de talibus ad extremum futurum sit: Docet Salomon prouerbiorum capite primo sub finem.

Nos verò hisce, dum adhuc est tempus gratiæ, & moueamur & conterreamur, in memoriam nobis reuocantes, quod Paulus monet Rom. 11. Ne efferaris animo, sed timeas. Nam, si Deus naturalibus ramis non pepercit, vide ne fiat, vt nec tibi parcat. Et Christus ipse Lucæ 13. Nisi resipueritis, omnes similiter peribitis.

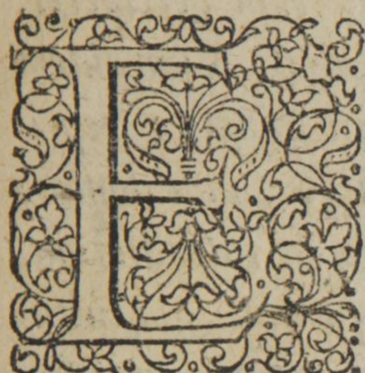
Quomodo autem resipiscamus, & verâ ad Deum pœnitentia conuertamur, cras, volente Deo, dicetur.

CON.

CONCIO SECVNDÆ Diei.

Ioël 2.

T etiamnunc dicit Dominus. Conuertimini vsq; ad me in toto corde vestro, & in ieiunio, & in fletu, & in planctu. Et scindite cor vestrum & non vestimenta vestra, & conuertimini ad Dominum Deum vestrum. Quia benignus & misericors est, longanimis & multæ misericordiæ & pœnitens super malum.

Quis nouit si conuertatur & pœniteat ipsum: Et reliquam faciet post se benedictionem, Sacrificium & libamen Domino Deo vestro?

ENAR.

COr hominis tanquã agrum quendam, quem excoleret et vnde fructum perciperet, Deus delegit. Cùm autem suâ natura ille ipse sit spinis & vepribus obsitus, atq; ab ipso fundi domino super spinas seminare sit interdictum, Ierem. 4. rectissimè faciunt, qui culturæ huic manum admoturi, primùm quidem arando à spinis incultum agrũ purgant, deinde verò sementem minimè frustraturam faciunt. Cùm igitur concione illa legali, quam hesterna die audiuistis, quasi aratro quodam vsi simus, ad fastuosum illum & rigidum Adæ spiritum in nobis & auditoribus contundendum & emolliendum: Iam sementem illam verè preciosam ex Iohele adferemus, consolationem nimirum efficacissimam, quam si corda no-

ſtra acceptarint, haud dubiè deinceps in exultatione meſſuri ſumus, hoc eſt: Summa animi alacritate et promptitudine, Deo liberatori gratos nos præbebimus. Continent autem hæc Prophetæ verba grauiſsimam exhortationem, qua non ſolum ſuæ ætatis Iudæos, ſed etiam omnes omnium ætatum homines, qui Eccleſiæ Dei nomine gaudent, ad ſeriam inuitat pœnitentiam, propoſitâ Dei immenſa miſericordia, qui pœnitentes, nequaquam aſpernari, ſed paterno potiùs amore complecti certò velit.

Partes autem tres erunt.

Primâ docebimus in vera hominis ad Deum conuerſione, ante omnia neceſſariam eſſe ſeriam cordis contritionem, cohorreſcentis ad conſpectum iræ Dei aduerſus peccata.

Secundâ. Non eſſe deſperandum,

ſed

ſed cùm copioſa apud Deum ſit miſericordia, eamq́ gratis propter filium reſipiſcentibus offerat, fide illam eſſe acceptandam.

Tertiâ. Partâ gratia & benedictione Deo libamen & ſacrificium nos debere, hoc eſt, gratitudinem & veram animi ſubiectionem, qua nos totos Deo dedimus.

PRIMA PARS.

Inſtituti noſtri non eſt, de contritione integram doctrinam tradere, Sed quia ſingula Prophetæ verba pondus habent ſingulare, ex ijs ea, quæ ad præſens negotium facient, compendioſè eliciemus.

Primò igitur notatu dignum eſt quod dicit: Et etiamnunc. Significat ſcilicet nimis ferè diu pœnitentiam nos diſtuliſſe, attamen etiamnum Deum velle ſalutem noſtram, & pœnitentiæ

tentiæ locum dedisse. Priore enim parte capitis huius ostendit Deum contra nos pœnarum & calamitatum, quasi exercitum quendam coëgisse, iam iamq; nobis imminere, & terribilem illum Domini diem præ foribus esse, quem euitare non licebit: Attamen suì haud ita esse impotentem Deum, quin in maximo iræ suæ feruore, misericordiæ reminiscatur. Hoc itaq; Etiam nunc, ad nos excitandos comparatum est, ne scilicet peccati veterno & securitati profundiùs immergamur, sed quæramus Dominum, quando inueniri potest, Esa. 49. ne si fortè media nocte aduenerit sponsus & vacuas inuenerit lampades nostras, dicat nobis, Non noui vos. Matth. 25.

Deinde etiam venerandum illud nomen Iehoua, non potest non percellere piorum animos, cùm cogitant Prophetam sua nobis consilia & cogitata non obtru-

obtrudere, sed ipsius Dei vocem proponere. Quanto igitur ipse sublimior est, tanto maioris auctoritatis apud nos esse decet vocem eius. Tertiò. Cuiusmodi illa Dei vox est? Conuertimini vsq; ad me in toto corde vestro. Hæc summa est exhortationis diuinæ, Neq; grauioribus verbis Dei mentem nobis ob oculos ponere potuit Propheta. Voce enim Conuertimini. monemur naturam & indolem nostram à Deo omnis boni fonte, auersam esse, nosq; latam illam Mundi viam, quæ ad interitum ducit, ingressos, & incredulitate, amore nostri, & rerum mundanarum concupiscentia miserè seductos & fascinatos esse. Ideoq; aliâ via omninò insistendum, modò interitus foueam deuitare, & æternorum bonorum participes esse desideramus.

Illam autem viam, quam pij ingredi debent, admodum arctam minimé q;

méq; tritam, eiusq; portam angustam esse Christus docet: cùm pauci eam nôrint, nec omnes qui cognitam eam habent, ingrediantur. Mortis enim instar est carni & sanguini nostro, nos ipsos abnegare, Mundoq; & voluptatibus eius valedicere, & ea omnia in quibus antea suauiter acquieuimus, gauisi sumus, & quasi viximus, animo nostro aliena facere. Sed audendum est, & contra nos ipsos suscipienda nobis pugna est, aliàs enim vsq; ad Dominum reuerti, haud poterimus.

IEHOVA igitur seu Dominus, Terminus est ad quem tendere & pertingere pios & pœnitentes decet, ipse n: est salus nostra, ex cuius plenitudine & copia, omnes nos mutuari & accipere, quicquid ad æternam salutem obtinendam necessum fuerit, oportet.

Quartò, in sequente versu, quum Propheta inquit: Conuertimini ad Domi-

num Deum vestrùm, *ostendit Deum optimo iure nos sibi totos vendicare, adeoq; nos nihil Sathanæ aut mundo debere, sed Plagium committere nos, & diuini Numinis Maiestatem lædere, quando nos ipsius hostibus & inimicis dedimus.*

Neq; caret Emphasi quod dicitur: Vsq; ad Dominum. *Vult enim vt seriò & semper properemus vt imagini spiritus, & affectus eius, quantum fieri poßit reddamur conformes, iuxtaq; veram pacem & æternæ vitæ gustum in ipso percipiamus. Cauendum igitur ne carnis desiderio & huius mundi vanitatibus retrahi nos ab incepto permittamus.*

Quintò. Quomodo autem hæc fieri debeat conuersio, iam deinceps docet Propheta, cum ait: In toto corde vestro, in ieiunio, fletu & planctu.

Primò igitur totius cordis conuer-

sionem

sionem exigit Deus, omnesq; affectus & cogitationes innouari postulat, vt cor nouum & spiritus spontaneus in nobis creetur, Psal. 51. Seriò nimirum vrget pœnitentiam, & sedulò cauendum ab Hypocritarum conuersione docet, qui partem cordis Mundo, partem Deo commodant, quod qui faciunt, se ipsi miserè fallunt. Deus enim homines duplicis cordis extremè odit, neq; tepidos patitur, sed mauult vel frigidos, qui nulla pietatis externæ specie oculis Dei quasi præstigias offundere conantur.

In ieiunio, fletu & planctu, *Seriam hîc contritionem efflagitat, quam in conuersione præmitti debere necessarium diximus.*

Conteri enim omninò oportet corda nostra, quæ in saxeum vsq; rigorem induruerunt.

Fulmine autem legis diuinæ &

viuo Dei verbo vt conterantur necesse est, neq; enim alius est malleus petram contundens, Ierem. 23. neq; alius gladius vtrinq; acutus, qui in ipsam vsq; animam et medullam penetret. Heb. 4. Ante omnia igitur necessum est, vt sedulò contemplemur fœtidam illam & deformem natiuitatis nostræ faciem in speculo legis diuinæ, atq; cognitâ plaga cordis nostri nobis ipsi displiceamus, & naturæ nostræ putida vlcera seriò lugeamus, & ad conspectum iustissimæ iræ Dei cohorreamus: In summa, ne quid voluptatis aut gaudij ex nostro esse aut posse capiamus, sed dolore potiùs & pudore afficiamur: Neue ita affecti solatium vllum in vlla creatura, vt vt in speciem dulci & delectabili quæramus, sed omnes mundi & carnis delicias, quàm diligentissimè vitemus & auersemur. Illud enim verum est & salutare ieiunium, & verus luctus,

non

non quòd ipſo hoc opere gratiam mereamur apud Deum, Sed quia hac ratione corda noſtra duritiem paulatim exuunt, & idonea acceptandæ conſolationum ſementi redduntur. Eum enim in modum affecti, primùm auida illa gratiæ ſiti corripimur, neq; priùs aquæ illius viuæ fontes nobis dulcescunt, aut etiam ſapiunt, quàm ad eos ardenti deſiderio feſtinauerimus, quod fiet cùm amarum à Chriſto nobis propinatum calicem libenter exhauſerimus. Hinc eſt quòd ſitientes tantùm, ad ſcaturigines aquæ viuæ ex Abyſſo miſericordiæ Dei profluentes inuitentur, quòd Eſurientes tantum, impleantur bonis, quòd ad contritum corde & contribulatum ſpiritu Deus reſpiciat, &c.

Et fruſtraneus omninò labor eſt ſuper ſpinas ſerere, Euellendæ igitur & extirpandæ ſunt, quô iuxta conſi-

 lium

lium Ieremiæ, nouale Domini nobis nouare poßimus.

Hac ergò ratione ſcindenda nobis ſunt corda noſtra, vt pretioſum Euangelij ſemen auidè accipiant, tum enim futurum eſt, vt veniendo veniamus cum exultatione portantes manipulos noſtros, hoc eſt, fructus Deo gratißimos. Atq; hæc de prima parte dicta ſunto.

SECVNDA PARS.

Quoniam iam antea horrendam Dei iram aduerſus obſtinatos, & in peccatis perſeuerantes ob oculos poſuerat Propheta, Iam qualis idem erga reſipiſcentes ſit docet, nimirum planè paterno animo & immenſa miſericordia. Quia autem pleriq; omnes, cùm Deum iratum coràm intuemur, & grauißimâ peccatorũ mole premimur, præ terrore & labore labaſcimus, id eſt

est infirmioris sumus fidei & etiam-
num vacillantis, Propheta Scipionem
bene firmum nobis porrigit, cùm Dei
optimi maximi, benignum & amicum
erga nos vultum luculenter depingit.

Singula igitur hæc adiuncta quæ
Deo tribuit, breuiter consideremus.

Quia benignus est. Vel (vt reuera
sonant verba) Errata multa condo-
nans, clemens, facilis. Nam etsi ijs,
qui in tentatione sunt constituti, subin-
de videatur durior & implacabilis
etiam, nequaquam tamen talis est, sed
talem se nobis exhibet, vt nimirum eô
maiore deinceps odio, peccatum, cui
Deum tam grauiter irasci sensimus,
prosequamur. II. Misericors. Qui
intimo amoris affectu erga nos com-
moueatur, neq; aliter quam parens ali-
quis φιλόστοργος erga periclitantes &
afflictos liberos suos affectus sit. Si-
cut Psalmographus de ipso affirmat.

Et vt sui erga nos ardentis amoris ve- stigium aliquod in nobis relinqueret, στόργην & amorem illum genuinum erga liberos parentum pectoribus, tàm brutorum quàm hominum insculpsit.

III. Tardus ad iram seu longanimis. *Diu enim multumq́ conniuet Deus, sicut dicta & exempla multa nos docent: Neq; etiam tum irascitur seriò, quando pœnas infligit. Nam puniendo nostrum non spectat exitium aut interitum, sed emendationem, iuxta Apostoli dictum: Cum iudicamur à Domino corripimur, ne cum hoc mundo damnemur. Quanquam haud facilè in pœna seu calamitate id nobis persuademus. At verò tùm demùm seriò & verè irascitur, cum nulla conuersionis spes reliqua est.*

IIII. Magnæ pietatis & beneficentiæ. *Postquam enim dixit, quod ad iram & pœnam tardè admodum & non*

nisi

nisi coactus procedat, iam ècontra, quòd in benefaciendo multus & magnus sit, affirmat, quodq́ nihil malit, quàm miseris & afflictis opem ferre.

V. Et pœnitens super malum. *Dulcißima est consolatio, opponenda tentationi quæ fingit Deum esse stoicum, qui scilicet ad commiserationem flecti nequeat. Hoc enim loco & sæpè aliàs apud Prophetas Deus pœnitudine duci dicitur, hoc est, pœnam mitigare vel auertere, non quod eo nomine Deum mutabilem esse statuamus, sed quia Dei hæc natura est, & decretum immutabile, quòd velit bonus esse bonis, & malis inimicus. Hunc igitur dulcißimum Euangelij fontem sitibundi accedamus, & ex eo consolationem hauriamus.*

Quis scit si conuertatur, & relinquat post se benedictionem. *De Dei animo haudquaquam dubitat Propheta, nisi*

fortè per benedictionem intelligantur corporalia bona, (sicut aliâs sæpè.) De ÿs enim quid velit Deus statuere, satiùs est ipsius sapientiæ relinquere, quàm præscribere. De spiritualibus autem animæ bonis planè mentem suam absq; conditione expreßit. Atq; adhuc de secunda parte.

TERTIA PARS.

Sacrificium & libamen Deo vestro.

Vide quorsum respiciat Propheta, non ad voluptates, fastum, luxum, aut stabiliendum imperium, aut alias vanitates cuiusmodi Mundus vt plurimum in rerum copia sectatur. Sed vnicum Dei cultum, quem partâ Dei gratia eiusdemq; benedictione ante omnia stabiliri & promoueri cupit.

Ad spiritualia igitur bona & nos in primis oculos & animum conuertamus, quæ longè potiora sunt momentaneis

neis hisce: In ijs enim verum & solidum gaudium & lucem percipiemus. Namq; eum in finem Deus nos condidit & lapsos redemit, vt de manu omnium inimicorum nostrorum liberati seruiamus ei in sanctitate & iustitia omnibus diebus vitæ nostræ.

Atq; hæc hactenus de vera hominis conuersione ad Deum, deq; paterno eius amore erga resipiscentes. Cras autem illustris illa concio ex Esaiæ 49. proponetur, in qua inexhausta illa Dei erga conuersos bonitas & plusquam paterna στοργή, ad viuum depingitur.

CON

Esaiæ 49.

Antate cœli, & exulta terra, Iubilate montes laudem, quia consolatus est Dominus populum suum, & pauperum suorum miserebitur.

Et dixit Sion : Dereliquit me Dominus, & Dominus oblitus est mei.

Nunquid obliuisci potest mulier infantem suum, vt non misereatur filio vteri sui ? & si illa oblita fuerit : Ego tamen non obliuiscar tui. Ecce, in manibus meis descripsi te : muri tui coram oculis meis semper.

ENARRATIO.

AVdiuimus, dilecti mei, biduo iam præterito, duas conciones: Vnam quidem ex Esaia, qua turpis & scelerata ingratitudo Iudæorum erga Deum, à quo longè maximis beneficijs affecti fuêre illi, accusatur grauissimè, ijsdemq́, ob ingratitudinem illam, & alia enormia peccata, pœnæ atroces denunciantur: Alteram verò ex Ioële desumptam, per quam Deus edocet populum suum, mala, quæ Iudaicæ Reipublicæ, ob perpetrata ingentia scelera, imminent, verâ resipiscentia & vitæ in melius mutatione, auerti posse. His additur tertia ex eodem Esaia, quæ hodierno die tractabitur: Estq́ eius hæc summa & argumentum.

Propheta, postquam Euangelij amplissimas promissiones, sub Christi per-

sona,

ſona, expoſuiſſet: inuitat Eccleſiam Dei ad læticiam ſpiritualem, & gratiarum actionem Deo debitam, ob liberationem, in quam populus, ex ſeruitute peccati & regno Diaboli, Chriſti beneficio, aſſertus erat, eundemq́; populum aduerſus tentationem de ſui à Deo abiectione, dulciſsimis Euangelij promiſsionibus munit & confirmat.

Partes tres ſunt.

1. Exhortatio Eccleſiæ ad læticiam & gratiarum actionem.

2. Deſcriptio tentationis piorum de ſui abiectione.

3. Conſolatio aduerſus eiuſmodi tentationem.

DE PRIMA Parte.

Prima pars his verbis deſcribitur.

Cantate cœli, &c.

Hæc verba duo continent: Hortationem

tionem nimirum & causam hortationis.

Hortatio est, vt vniuersa Ecclesia, quæ Sionis nomine intelligitur, verâ & solidâ læticia afficiatur, huius læticiæ magnitudinem amplificat, quód ea quoq; ad res omnes creatas pertineat. Cantu enim cœli, terræ iubilatione & fragore montium, maxima læticia indicatur: quo figurato sermone sæpè vtitur Spiritus Sanctus, vt Psal. 19. 148 Rom. 8.

Porrò ad hanc spiritualem læticiam sæpè inuitantur pij, vt Psal 22. Lætamini in Deum: & 40. Exultent & lætentur omnes. Philip. 4. Gaudete in Domino semper. Oritur autem hoc gaudium ab agnitione præsentiæ Dei & liberatione ex rebus aduersis. Vide Psal. 89. vbi hoc gaudium illustribus verbis describitur. Repetatur etiam integra doctrina de

gratia-

gratiarum actione. Atq; hæc de hortatione ipsa.

Causam tantæ læticiæ his verbis exponit Propheta. Quia consolatus est Dominus, &c. *Hæc ratio sumpta est à beneficijs Dei, qui Ecclesiam ingentibus ærumnis, ac imprimis tyrannide Diaboli et peccati penè oppressam, dulcißimis Euangelij promißionibus, de liberatione per Christum futura, erexerit, & à desperatione auocârit, idq; ingente sua clementia & bonitate motus.*

Cuiusmodi autem cœtus hominum sit Ecclesia, paupertatis appellatione Synecdochicè indicatur.

Similis descriptio Ecclesiæ est Sophoniæ 3. Relinquam in medio tui populum pauperem & humilem, qui tamen in me speret. Quomodo verò ab hac sua paupertate liberetur Ecclesia, docet Paulus 2. ad Corinth. 8. Christus

propter

propter nos pauper factus est, cùm esset diues; vt nos illius paupertate ditesceremus.

Hæc ad nos, nostraq́ tempora etiam pertinent. Nam quæ scripta sunt propter nostram doctrinam scripta sunt.

Vt enim Iudæi illi sub pio & sancto Rege Ezechia vixêre: Ita nos quoq; sub pio & verè Christiano Magistratu viuimus. Vt illi suos domesticos & externos hostes habuêre: Ita nobis sunt hostes, quibuscum quoad hîc vixerimus, depugnandum erit. Vt illis fuêre amplissimæ promissiones de liberatione à seruitute peccati, Diaboli, &c: Ita nobis quoq; sunt eædem promissiones & quidem multò, iam in carne manifestato Christo, illustriores.

DE SECVNDA Parte.

Secunda pars his verbis describitur: Dixit Sion. Oratio est Ecclesiae, quae Sionis appellatione intelligitur, luctantis cum graui tentatione, quòd à Deo videretur negligi. Habuêre quidem Iudaei magnificas promissiones, & consolationis plenissimas de auxilio Dei, eiusq; praesentia: Sed contrarium experti sunt. Nam cùm viderent, vastatâ Samaria, abductas in captiuitatem decem tribus, aliasq; in regno Iudae confusiones, opinabantur, Dominum populi sui penitus oblitum.

Huiusmodi luctam piae conscientiae sentiunt saepè in pauoribus, quos creat sensus peccati, vt statuant se à Deo omninò desertas, & obliuioni perpetuae traditas, ac si nullus iam amplius, neq; consilij neq; auxilij apud eum locus sui peresset.

Haec lucta vires animi & corporis consumit, & medullas ossium exiccat,

cat, quod ex ijs constat, qui in hac are-
na desudârunt.

Adhibe Dauidis præ multis exem-
plum, cuius hæ sunt voces. Vsq; quo
Domine obliuisceris me in finem, Psal-
mo 13. Nunquid in æternum proijciet
Deus, Psalmo 77. Item, Dixi in an-
xietate mea, proiectus sum à facie tua.
Item, Quare tristis es anima mea? &c.
Voces sunt & verba languidæ fidei,
& cum diffidentia, quâ & hîc Sion
laborat, luctantis.

His & similibus telis & insulti-
bus, non solùm imperitos certaminum
spiritualium, sed & probè exercitatos
adoritur Satan, vt Deum ipsis, natu-
râ nostri studiosissimum, μυσάνθρωπον
& tyrannum (qualis Iobo & Gideoni
visus) depingat. Summa itaq; ars
est christianorum, imò ipsa practica
Theologica, cùm inundant torrentes
hi Belial, Christum cum Thoma Do-

minum NOSTRVM & Deum NOSTRVM (siue sæuiat, siue blandiatur, vt cum Augustino loquar) credere & confiteri.

DE TERTIA Parte.

Nunquid potest mulier. *Hæc pars continet dulcißimam consolationem, dubitationi de cura Dei pro nobis opponendam. Summa hæc est, Deus non obliuiscitur Ecclesiæ suæ, quantumuis afflictæ & ærumnosæ, quod aliquot similitudinibus Propheta declarat. Earum prima sumitur à storga materna erga liberos. Mater enim suauißimum affectum, & cor maximè solicitum erga infantem suum (vnde cor maternum dicimus pro amicißimo) siue in otio sit, siue negotio, habet: hunc gestat, hunc fouet, hunc etsi interdum sordidulum, & aspectu fœdum,*

dum, osculatur, huic suauiter abblanditur, morti se obycit vt filium tueatur, deniq; nihil non agit φιλοστοργοτάτη hæc mater, vt filium oblectet, eiq; benè sit. Legatur eadem similitudo, infrá, cap. 54. & 66, vbi immensitatem misericordiæ & φιλανθρωπίας diuinæ nobis commendat Spiritus Sanctus, & maiorem in Deo erga Ecclesiam amorem (quod omnium maximo argumento filij sui morte testatus est) quàm in matribus ipsis erga liberos declarat.

Altera his verbis describitur: Ecce in manibus meis descripsi te. *Hæc similitudo sumitur ab ijs rebus, quæ semper nobis in conspectu sunt: cuiusmodi sunt illa, quæ manibus & digitis nostris tenemus, vide Deut. 6.*

Duo nos monet hæc similitudo. Vnum, vt cùm Deo quasi in manibus scripti simus, certò nobis persuasum

habeamus, Paternâ eius cura & pro-
tectione nos tutos esse. Alterum cùm
omnia nostra opera pateant, & exposi-
ta sint Dei oculis (Apoc. 3. Scio ope-
ra tua) vt digna eius conspectu, &
oculatißimis manibus, operemur, ne-
quando peccatis nostris offensus, obli-
uioni nos tradat, & à conspectu suo
remoueat. Quod Deus Regi Iudæ mi-
natur. Iere. 22. Viuo ego dicit Domi-
nus: si fuerit Iechonias filius Ioachim
Regis Iuda annulus in manu dextera
mea, inde euellam eum, & dabo te in
manu quærentium animam tuam.

Tertia, quæ exponitur his verbis:
Muri tui coram oculis meis semper: Su-
mitur ab ijs, qui in loco benè munito,
nihil sibi metuunt ab hostium incursione
& alijs malis, quibus illi expositi sunt,
qui in loco omni munitione destituto
versantur. Sensus itaq; est: Deum
suis in quibusuis periculis, fore loco mu-
nitæ

nitæ vrbis, eosq́ tutos ab omnibus periculis præstaturum: Quemadmodum Elizæo in Dothaim à Syrijs obsesso murus extitit & exercitus igneus. Reijciamus ergò, freti tot promißionibus, in eum omnem curam & onus nostrum, vt Dauid loquitur: Certò statuentes, nihil eorum quæ nobis intentantur, vel à Diabolo, vel ipsius ministris, nocere posse, cùm etiam capilli omnes capitis nostri sint numerati, Matth. 10.

Moueant igitur nos horrendißimæ comminationes, quas suprà audiuimus, vt agnoscamus grauißima & multiplicia peccata nostra, quibus non solùm temporales, verùm etiam æternas pœnas iusto Dei iudicio meruimus: Neq tamen desperemus de gratia & misericordia Dei, propter peccatorum nostrorum vel multitudinem vel atrocitatem: Sed verâ minimèq fucata pœ-

 nitentia,

nitentia, ad Deum nos conuertamus, nihil dubitantes, quin & peccata gratis nobis condonet, & præsentes atq; imminentes pœnas, clementer propter filium mitiget. Neq; frangamur animis, etiamsi varijs nos sæpenumero calamitatibus Deus exerceat: Sed certâ atq; indubitata spe, in eum recumbamus, qui iuxta dulcißimas suas promißiones, instar benignæ Matris sobolis suæ amantißimæ, intra misericordiæ suæ vlnas nos verè recipiat, & ab omnibus aduersis clementer tueatur atq; defendat, idq; per ac propter filium eius vnigenitum, cui cum Patre & Spiritu Sancto sit, laus honor & gloria, in omnem æternitatem,

A M E N.

ORDI.

ORDINATIO PRECAtionum, *Epiſtolarum & Euange*liorum, quæ ſingulis diebus recitabuntur.

PRIMAE DIEI Precatio ſiue COLLECTA.

O Allmectigſte / Barmhiertige GVD oc naadige Fader / Wi arme Menniſke/ bekiende dine mangfoldige oc wſigelige velgierninger/ huilcke du aff din faderlige Godhed/ haffuer beuiſt oſſ dine wtacknemmelige Børn / baade Aandelige oc legemlige/for huilcke oſſ burde at beuiſe dig all tacknemmelighed / oc tilbørlig lydighed: Men wi arme Syndere bekende vor ſtore wtacknemmelighed/oc mangfoldige Synder/ met huilcke wi haffue vel fortient/ at du ſkulde tage ſaadane dine velgierninger fra oſſ: Wi bede dig ydmygelig O Naadige Fader/Du vilt icke tilregne oſſ

vor store wtacknemmelighed oc mangfoldige Synder/men dennem Naadelig affslette oc tilgiffue / oc Naadelig beuare oss dine Faderlige gaffuer oc velgierninger / Du vilt icke Endelige ødelegge oss/ men Naadelig beuare oss fra Krig oc Orloff/ Pestilentze/ Hunger oc Dyr tid / oc alle andre plager / som din Retfærdige vrede truer oss met / at wi maa see oc kende din Faderlige hielp/ Oc altid loffue oc prise dig som en Naadig oc Barmhiertig Gud oc Fader / ved din Eniste oc Elskelige Søn JEsum CHristum vor HErre/Amen.

LOCO EPISTOLÆ,
Esaiæ 5.

Nunc igitur habitatores, &c.

EVANG: Matth. 11.

Initium. Tunc cœpit exprobrare.
Finis. Quia terræ Sodomorum.

SE.

SECVNDÆ DIEI
Precatio.

O Du Naadefulde / oc Barmhiertige Gud / oc Alsomkiæreste Fader / du som haffuer loffuit oc tilsagt oss / at du icke vilt nogen Synderis død / men at hand skal omuende sig oc leffue / Wi arme Menniske bekende / oc aff hiertet begræde vore mangfoldige Synder / met huilcke wi haffue fortient baade timelig oc euig straff: Wi bede dig O Naadige Fader / du vilt icke handle met oss effter vore Synder / men effter din Faderlige Naade oc Barmhiertighed / Du vilt begaffue oss met din hellig Aand / at wi met en aluorlig Poenitentz maa omuende oss til dig / oc rætte oc bedre vort syndige Leffnit / oc saa naadelige vndgaa baade timelig oc euig straff / oc endelige met dig bliffue salige / ved din Eniste oc Elskelige Søn JEsum CHristum vor HErre / Amen.

LOCO

LOCO EPISTOLÆ,
Ioël: 2.

Nunc ergo dicit Dominus, &c.

EVANG: Matth. 3.

Initium: Videns autem multos Pha(risæorum.

Finis: Omnis ergo arbor.

TER.

TERTIÆ DIEI
Precatio.

Almectigste / Naadefulde oc Barmhiertige Gud/ oc allsomkiæriste Fader/ Wi tacke dig aff vort gantske Hierte/ at du formedelst din helligAand/ trøster vore bedrøffuede Hierter oc Samuittighed/ At wi maa forlade oss til din Faderlige Naade oc Barmhiertighed: Wi bede dig ydmygelig O naadige Fader / du vilt ved den samme din helligAand naadelig opholde oss/ vdi all bedrøffuelse/ kaarss oc modgang/ At wi met en fast tro oc Christelig taalmodighed / maa foruente din Faderlige hielp / vdi alle de ting/ dig kand være til ære / oc oss kand være nyttelige baade til Siæl oc Liff: Du vilt naadelige beuare oss dit hellige oc salige Ord/ oc Ordsens tienere/ i en Christen Enighed oc Samdrectighed: Du vilt see naadelig til vor Naadige Herre oc Konge/ Kong Frederich / Oc naadelig beuare hannem i din sande fryct/ du vilt holde hannem

nem vdi din Guddommelige beſkyttelſe oc beſkermelſe: Du vilt begaffue hannem met ret Viiſdom oc Forſtand / oc alle andre Kongelige dyder: Du vilt naadelig beuare hans Naadis Høybaarne Førſtinde / Dronning Sophia / den vnge vdualde Herre / oc de andre deris elſkelige Børn: At de met menige Danmarckis oc Norgis Rigers Raad oc Adel / oc all Chriſten Offrighed oc Vnderſaatte / formedelſt din Guddommelige beſkyttelſe oc beſkermelſe / maa naadelige beuaris fra all fare oc wlycke / fra Krig oc Orloff / Peſtilentze / Hunger oc Dyrtid / oc alle andre velfortiente plager: Du vilt regere alle deris raad oc anſlag / til dit hellige Naffns ære. Oc giffue vor Naadige Herre oc Konge / it languarende / lyckſaligt oc fredſommeligt Regimente / Saa at wi met alle andre hans Naadis Vnderſaatte / kunde leffue it roligt oc fredſommeligt Leffnit / vdi all gudelighed oc ærlighed / Ved den ſamme din eniſte elſkelige oc enbaarne Søn

JEſum Chriſtum vor HErre / AMEN.

LOCO

LOCO EPISTOLÆ,
Esaiæ. 49.

Laudate cœli, &c.

EVANG: Matth. 11.

Initium: Venite ad me omnes, &c.
vsq; ad finem capitis.

Nec quod erat candens, fit terebinthus ebur.
Ovid.

Æthiopi caput ne laves nitro.

Non canimus surdis, respondent omnia sylvæ.
Virg:

Nosti mulierum ingenium? nolunt ubi velis:
ubi nolis, cupiunt ultro.
Ter:

1182.